

OM PRÆMIERINGORDNINGEN I SKANDERBORG KOMMUNE

Præmieringsudvalget har søndag d. 25. september 2022, været på besøg ved alle de mange indstillede projekter.

Der har i år været indstillet flere projekter end tidligere år hvilket er en positiv udvikling for præmieringsordningen i Skanderborg kommune.

De indstillede projekter repræsenterer en stor forskellighed både vedr. funktion, lokalisering og arkitektur. Præmieringsudvalgets rundtur har vist at der rundt omkring i hele kommunen findes entusiastiske og vidende bygningsejere som yder en stor indsats for at fremme kvalitet i de omgivelser som er vore fælles rammer for livet i Skanderborg Kommune.

Tre projekter er i 2022 fundet værdige til en præmierung og 4 projekter gives en rosende omtale.

Formål:

Formålet med at etablere en præmieringsordning, er at sætte fokus på arkitektonisk kvalitet for derved at inspirere borgere og offentlige forvaltninger til at stille krav om kvalitet. Præmieringen vil sætte fokus på forbilledlige eksempler på:

- Restaureringer
- Renoveringer og tilbygninger til eksisterende huse
- Nybygninger i historiske bygningsmiljøer
- Byrum i historiske bydele

Kriterier for præmierung:

- Æstetisk og byggeteknisk høj kvalitet
- Funktionel kvalitet
- Lokal tilpasning, respekt for omgivelserne og historien
- Bæredygtig indsats – fokus på materialevalg og ressourceforbrug, med reference til Verdensmål 11 (Bæredygtige byer og lokalsamfund), 12 (Ansvarligt forbrug og produktion) og 13 (Klimaindsats)
- At det præmierede projekt er færdiggjort på tidspunktet for præmieringen eller max 3 år forinden.

Museumsforeningens Udvalg for Bygnings- og Bykultur tog i 2020 initiativ til at genoplive en præmieringsordning i kommunen fordi det er væsentligt at understøtte og værdsætte udviklingen af arkitektonisk kvalitet i renoveringer, restaureringer og nybyggeri i historiske miljøer både i byerne og i landområderne. Vi ved fra tidligere præmieringer i kommunen såvel som præmieringer i mange andre kommuner at bygningsejere og tilknyttede rådgivere sætter stor pris på de modtagne præmieringer – messingskilte som dokumentation for præmieringer er et vedvarende tegn på kvalitet.

Museumsforeningens Udvalg for Bygnings- og Bykultur vil gerne takke årets sponsorer for velvillig støtte til gennemførelse af borgermøde 5. september og præmieringsprocessen 2022:

Skanderborg Kommune

Skanderborg Industri- og Håndværkerforening

Skanderborg Håndværkerforening

AL Bank i Skanderborg

Præmieringsudvalget består af Museumsforeningens udvalg for Bygnings- og Bykultur suppleret med en repræsentant fra Skanderborg Kommune:

Arkitekt Vibeke Holmbo, Plan, Teknik og Miljø

Og to eksterne arkitekter:

Bygningschef, arkitekt Niels Meyer, "Den Gamle By" Aarhus

Arkitekt Rie Øhlenschläger, AplusB, Aarhus.

Arkitekturpræmierung 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune

Positiv omtale

Søbadet, Byparken i Skanderborg

Søbadet i Skanderborg er mere end blot en badeanstalt. Anlægget er multifunktionelt med faciliteter til de badende, både sommer- og vinterbadere, herunder sauna og omklædningsrum, plads til kajaker og paddleboards – eller blot som et mødested ved vandet. Her er også tænkt på adgang til badeliv for kørestolsbrugere, her dog med behov for et filtersystem som kan sikre vandkvaliteten i det mere stillestående beskyttede bassin som også er tænkt som børnebassin. Anlægget har endvidere et velplaceret møde/festlokale som kan lejes af brugerne.

At konstruktionen også give anlægsplads for den lille turbåd Dagmar er også med til at sikre at man kan bruge stedet af mange årsager.

Søbadet er tænkt i sammenhæng med byens såkaldte Kulturakse og ligger i direkte forlængelse af Kultur-

husets hovedakse og bindes sammen med Kulturhuset via terrasse og haveanlæg. Søbadet rejser sig som en trækonstruktion af importeret langtidsholdbart træ med syd/vest vendte siddepladser – et nyt mødested er opstået i byen.

Præmieringsudvalget ser Søbadet som et meget positivt, og attraktivt nyt element i Skanderborg.

Opført: 2021

Bygherre: Skanderborg Kommune

Arkitekt: ONV Arkitekter, GPP Arkitekter, LYTT Architecture

Ingeniør: NIRAS

Totalentreprenør: MT Højgaard A/S med Spektrum Arkitekter

Sponsorer: LOA, Realdania

Arkitekturpræmiering 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune

Positiv omtale

Villa, Nørregade 60, Skanderborg

Villaen, som er opført omkring 1910 som et højborgerligt hjem for en "particulier" – en velhaver i Skanderborg. Huset har været igennem flere større ombygninger, men fremstår i dag velpasset og med en del fine løsninger på tilpasning til et nutidigt liv. Det hvidmalede pudsede hus har bl.a. på et tidspunkt fået udnyttet tagetagen med tilføjede pæne kviste både til gaden og til havesiden og samtidigt ændret en sidefløj, således at der er dannet en tagterrasse med fornem udsigt over haven og søen nedenfor huset.

Sidste nye element i den kontinuerlige udvikling af huset er anlæg af et næsten neobarokt haveanlæg med et imponant aksialt trappeanlæg fra huset ned til

plænen og søbredden.

Præmieringsudvalget vil gerne påskønne den nuværende ejers omhu for at bevare husets oprindelige arkitektoniske udtryk således at villaen nu fortsat indgår i det samlede fine miljø i Nørregades nordlige ende.

Opført: 1910

Bygherre/ejer: Peter Kruse

Arkitekturpræmiering 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune

Positiv omtale

Tre-længet gård, Stjærvej 70, Stjær

I det smukt kuperede istidslandskab er en gård udenfor Stjær gennem en længere årrække restaureret og transformeret af de meget engagerede ejere, fra landbrugsejendom til en bolig med stor oplevelsesrigdom og kulturhistorisk og arkitektonisk dristige, men velvalgte løsninger.

Arkitekturhistorien har utallige eksempler på bygningsanlæg som gennem flere hundrede år har undergået markante ændringer – vinduer og døre er tilmuret, andre vinduer er isat, ny åbninger ifølge tidens mode og teknologiens udvikling – vi kan se sporene i facaden og vi værdsætter disse spor og fastholder dem som en del af fortællingen om bygningens udvikling.

Ejerne af denne gård har på dele af anlægget, med stor forståelse for både historiske detaljer og byggeteknik restaureret facaden samtidig med at de frejdigt har åbnet andre store dele af facaden og isat nyt

bindingsværk med tavler af glas, hvorved der er skabt overraskende og meget smukke rumlige oplevelser i huset. Kan man tillade sig det når man som udgangspunkt har en smuk gammel ejendom?

Ejerne af bygningen er fortsat i gang med udvikling af bygningsanlægget, men skønt de mest markante ændringer af dette anlæg er sket for en del år siden vil præmieringsudvalget gerne udtrykke anerkendelse af den dristige og meget ukonventionelle facadebearbejdning og af kvalitetene i det samlede anlæg.

Opført: 1880

Bygherre: Helene Simoni Thorup og Kresten Krab Thorup

Arkitekt: Herløv Thorup

Arkitekturpræmiering 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune

Fra stuehus til 3 lejligheder Rohdelund ved Galten

Der er et stadigt stigende antal landbrugsbygninger, som trods deres kulturhistoriske og materiale-mæssige store ressourcer, alt for ofte glemmes, forfalder og sluttelig nedrives.

Ejeren af Rohdelund ønsker at sikre aktivt videre liv for de nedlagte landbrugsbygninger og har således gennemført istandsættelser og energioptimering af hovedbygningen til Rohdegaard ved Rohdelund, så der nu er 3 moderne boliger med private terrasser og en stor parklignende fælles have.

Bygningens oprindelige arkitektur er bevaret i store

træk, dog kan det undre at der er valgt sorte glaserede tegl på det renoverede tag som oprindeligt havde røde vingetegl.

Præmieringsudvalget ønsker at værdsætte arbejdet med at sikre fortsat liv i landbrugsbygninger som har oplagte kvaliteter og som i dette tilfælde, har en skøn beliggenhed i landskabet nord for Galten.

Opført: : 1877

Bygherre: Johannes Nielsen

Arkitekturpræmiering 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune

Præmiering

Boligfællesskabet Balancen, Rugården 100, Ry

Et tæt boligfællesskab for voksne plus 50 uden hjemmeboende børn. I de 33 boliger bor nu dels mennesker som stadig arbejder udenfor boligfællesskabet, dels mennesker som bruger deres energi og virketrang til gavn og glæde for dem selv og for fællesskabet i bebyggelsen. Her er studiegrupper, havegruppe, kreative fællesskaber, litteraturgrupper, mmm i fuldt flor.

Præmieringsudvalgets tur rundt i den meget smukke og rigt varierede bebyggelse overbeviste os om at her er godt at bo.

Bebyggelsen rummer tre forskellige typer små boliger i. Det lille private boligareal suppleres af særdeles gode fælleshusholdninger med køkken, spise-opholdsrum og bibliotek, værksteder og gæsteværelser/ arbejdsrum.

Arkitekterne har bearbejdet de små boliger med udnyttelse af den fulde højde under de skrå tagformer og med smukke højtstående dagslysindfald som tilfører boligen en oplevelse af stor rumlighed.

Materialeholdningen – trækonstruktioner og udvendig beklædning af træ suppleret med markante facader på fælleshusene beklædt med genbrugs pandeplader af patineret stål, - udtrykker ønsket om at minimere bebyggelsens miljøbelastning. Bebyggelsen er således også bæredygtighedscertificeret DGNB Diamant.

Præmieringsudvalget finder at denne bebyggelse, som er en del af Rys nye bydel Kildebjerg, er et eksempel på boligarkitektur af bedste kvalitet, som andre nybyggere i området forhåbentlig lader sig inspirere af.

Præmieringsudvalget tildeler en 2022 Arkitekturpræmie til boligbebyggelsen "Balancen".

Opført: 2021

Bygherre: Pension Danmark

Arkitekt: Vandkunsten Arkitekter

Ingeniør: Ingeniørfirmaet Viggo Madsen

Entreprenør: Lph Byg

Arkitekturpræmiering 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune

Præmiering

En genbrugsstation, Værdiparken Bakkelyparken, Ry

Et veldisponeret anlæg, hvor der er lagt vægt på at skabe gode og venlige rammer om mødet ved alle genbrugsfraktionerne har øget procentdelen af sorteret affald og mindsket restaffaldsdelen. Folk kan lide at komme på pladsen, hvor der er beplantninger, bænke og overdækket udeareal med gratis kaffe til det lille møde på genbrugspladsen, her kaldet "Værdiparken".

At arkitekterne i samarbejde med kommunen har prioriteret at lave de nødvendige bygningsanlæg ikke blot teknisk funktionelle, men også med fokus på at få et venligt og varmt udtryk er prisværdigt. Her er anvendt en del genbrugsmaterialer, og genanvendelige materialer. At konstruktionerne er lavet så de kan skilles ad og genbruges et nyt sted hvis der skulle blive behov for det, er ligeledes et eksempel til inspiration for kommunens borgere i en tid hvor indsats for at mindske resourcespild bliver stadig vigtigere.

Servicebygningen i midten som rummer teknik,

toiletter, personalerum og kaffemaskine til selvbetjening er beklædt med egespån, toiletterne har vægmosaikker af forskellige gamle fliseprøver, mens en større sorteringsbygning har gavle beklædt med lokalt genbrugstræ.

Arkitekturen er ikke højtråbende, men fortæller en god historie om et samfund i færd med at lære grøn omstilling. Præmieringsudvalget ser Værdiparken som et inspirerende eksempel som vi tildeler en 2022 Arkitekturpræmiering.

Opført: 2021

Bygherre: RENO Syd og Skanderborg Kommune

Arkitekt: Nodo Arkitekter ApS

Ingeniør: Ingeniør'ne

Entreprenør: Brdr. Thybo A/S

Arkitekturpræmiering 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune

Præmiering

Bolig, en restaureret skole, Siim Bygade 123, Ry

Ejeren har med stor energi gennem en årrække læst om restaurering og har således uddannet sig selv, mens hun har reddet et forfaldent hus fra nedrivning og i stedet gennemført en stor restaurering af det lille hus i Siim.

Det er et smukt og beskedent lille hus vi besøger – opført i 1783, og har i 1800 tallet fungeret som skole og igen senere omdannet til bolig. Huset er nu restaureret nænsomt udvendigt og totalt renoveret og transformeret indvendigt. Man træder ind i et betagende smukt interiør, et stort rum åbent til kip med tre små nybyggede rumdannende bokse som rummer bad, toilet og teknik/depot og understøtter det frilagte originale bjælkelag. Hele huset er ét rum med et smukt nyt plankegulv.

Rummet opleves med forskelligt accentuerede zoner. To smukke sortmalede smedejernssøjler fundet i Tyskland, bærer to af bjælkerne og danner nu stedet hvor en seng vil føle sig tryk.

I modsatte ende af rummet står et markant moderne køkken udført i de allerbedste materialer: skuffer af moseeg og poggenpohl. Alle detaljer i huset er udført med bygherrens ønske om enkelthed og skønhed.

Siim Bygade 123 er blevet et ekstraordinært hus, hvor nutidig æstetik og det gamle historiske hus på smukkeste vis forenes. Huset er til salg – nye ejere vil få mere end blot en bolig.

Præmieringsudvalget tildeler en 2022 Arkitekturpræmiering til det lille hus med det meget overraskende smukke indre rum. Et hus som er reddet fra nedrivning og nu er med til at forstærke kvaliteterne i den lille by.

Opført: 1783

Bygherre: Annette Holm Jensen

Ingeniør: Aage Jensen

Entreprenør: Tømrermester Kent Klode Sørensen m.fl

Arkitekturpræmiering 2022
Skanderborg Museumsforening
Skanderborg Kommune